

Helse- og omsorgsdepartementet

Deres ref.:

Vår ref.: 13/3017

Dato: 29.10.2013

Høringsuttalelse – Forslag om å åpne for inhalering av heroin i sprøyterom

Vi viser til høringsbrev fra Helse- og omsorgsdepartementet av 28. juni 2013 – Forslag om å åpne for inhalering av heroin i sprøyterom. Innspill er innhentet fra relevante organisasjonsledd i Legeforeningen, og behandlet i Sentralstyret 26. oktober 2013.

Behovet for skadereduksjon og den klare dokumentasjonen av at inhalasjon gir vesentlig mindre helsefare enn injeksjon av heroin blir de viktigste årsakene til at Legeforeningen går inn for Helse- og omsorgsdepartementets forslag. Reduksjonen i helsefare gjelder såvel akutt toksisitet (overdose) og mer kroniske helseskader (bla smitterisiko). Legeforeningen støtter muligheten for at fagfolk får gi tilpasset hjelp etter behov, herunder legge til rette for røyking av heroin som alternativ til injeksjon. Hvis det kan bli mer aksept i rusmiljøet for røyking av heroin, vil dette kunne få ned antall sprøytebrukere.

Målgruppen foreslås å være som i nåværende ordning, tungt heroinavhengige over 18 år. Injiseringskravet vil bli fjernet. Ordningen vil kreve investeringer bygningsmessig og personellmessig. Det fremgår av høringsnotatet at det grunnleggende formålet med utvidelsen av ordningen er å få tungt heroinavhengige med en helseskadelig injeksjonspraksis til å inhalere fremfor å injisere.

Nærmere om Legeforeningens synspunkter

Dagens sprøyteromsordning med tilhørende lovverk ble gjort permanent i 2009 etter en prøveperiode. Justis- og beredskapsdepartementet har tidligere vurdert at dagens ordning ikke er i konflikt med FNs narkotikakonvensjoner. I forbindelse med forslag om utvidelse av sprøyteromsordningen har departementet gjort en ny vurdering og kommet frem til samme konklusjon. Departementet foreslår at kommuner skal kunne velge å åpne for inhalering av heroin i sprøyterom.

Legeforeningen mener det er viktig at dette tiltaket knyttes til allerede etablerte sprøyterom og underlegges samme regelverket, da det vil sikre at det blir et tilbud kun for injiserende heroinmisbrukere.

Det kan innvendes at sprøyterommets intensjon primært var å forhindre overdose, men erfaringene har vist at de også er en arena for rådgivning og veiledning av misbrukere. Disse tiltakene kan være en av få muligheter helsetjenesten har til å komme i kontakt med brukerne.

En fare er selvsagt at overgang til inhalering kan føre til økt heroinbruk og rekruttering. Departementet mener risikoen er liten, men dette er noe som bør problematiseres og følges opp. Risiko for skadelige virkninger av røyking/inhalering får neppe den store betydning for brukerne (som opplever høy helserisiko på mange arenaer), men det er viktig at de ansatte på sprøyterommene ivaretas i forhold til dette.

Det kan også diskuteres om det er helsetjenestens oppgave å gi "brukerveiledning" i forhold til illegale rusmidler. Prinsipielt og ideologisk kan det være klare innvendinger mot dette, men samtidig må man forholde seg til virkeligheten, og skadereduksjon er et begrep som (fortsatt) har en rolle i rusomsorgen. Vi viser også til Legeforeningens høringsuttalelse til Helse- og omsorgsdepartementet (Stoltenbergutvalget) av 19. januar 2011:

Legeforeningen har tidligere påpekt at sprøyterom skal være et skadereduserende tiltak hvor brukere får mulighet til å injisere heroin i rene omgivelser og under tilsyn av kvalifisert sosial- og helsepersonell. Vi mener det derfor er positivt at utvalget foreslår en ordning med sprøyte-/brukerrom med tilstrekkelig bemanning slik at brukerne kan gis en bedre helse- og sosialfaglig oppfølging enn hva tilfellet er i dag. Legeforeningen vil peke på at dette er et særomsorgstiltak og har tidligere under tvil støttet ordningen. I de tilfeller der det klart kan påvises at målgruppen ikke kan nyttiggjøre seg den alminnelige helsetjenesten, kan særomsorg forsvares. Det er derfor beklagelig at sprøyterommet ikke favner de mest trengende, nemlig personer med dobbeltdiagnoser. Skal sprøyterommet fremstå som en hjelp til de som trenger det mest, burde det vært lagt til rette for også denne gruppen».

Legeforeningen har videre følgende innspill til høringsnotatet:

- Oppnåelse av det grunnleggende formålet med utvidelse av dagens sprøyteromsordning til også å inkludere heroininhalasjon ville utvilsomt bedret den generelle helsetilstand og redusert overdosefaren blant heroinavhengige.
- Skal man lykkes i å oppnå målsettingen med endringen må den kombineres med et systematisk og strukturert motiveringsprogram. Motiveringsarbeidet bør derfor vektlegges sterkere enn hva som er tilfelle i det foreliggende forslag til endringer i sprøyteromslov og -forskrift.
- Med de justeringer som fremgår av det foregående punkt tilrår Legeforeningen at den foreslåtte utvidelsen av sprøyteromsordningen iverksettes.

Med hilsen

Den norske legeforening

Geir Riise
Generalsekretær

Jorunn Fryjordet
Avdelingsdirektør

Saksbehandler/Gorm Hoel